

Uniwersytet
Wrocławski

WŁASNOŚĆ W PRAWIE I GOSPODARCE

pod redakcją Urszuli Kaliny-Prasznic

Wrocław 2017

100-LECIE
SĄDU
NAJWYŻSZEGO
I SĄDOWNICTWA
POWSZECHNEGO
1917 - 2017

Własność w prawie i gospodarce

Własność w prawie i gospodarce

**pod redakcją
Urszuli Kaliny-Prasznic**

prof. dr hab. nauk prawnych, Uniwersytet Wrocławski

Wrocław 2017

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

dr Julian Jezioro – zastępca przewodniczącego

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Bożena Górna – członek

mgr Tadeusz Juchniewicz – członek

Recenzent: *prof. dr hab. Leon Olszewski*

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Korekta: *Dorota Sideropulu*

Projekt i wykonanie okładki: *Andrzej Malenda*

Skład i opracowanie techniczne: *Urszula Michaldo, Bartłomiej Siedlarz* eBooki.com.pl

Druk: *Drukarnia Beta-druk*, www.betadruk.pl

Wydawca

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

ISBN 978-83-65431-54-7 (druk)

ISBN 978-83-65431-55-4 (online)

Spis treści

Wstęp	9
--------------------	---

ROZDZIAŁ I. WŁASNOŚĆ JAKO KATEGORIA NORMATYWNA, FILOZOFICZNA I EKONOMICZNA

Sylvia Jarosz-Żukowska

PRZEDMIOT I SPECYFIKA OCHRONY WŁASNOŚCI W PRZEPISACH KONSTYTUCYJNYCH – UJĘCIE POLSKIE NA TLE PORÓWNAWCZYM	13
--	----

Joanna Helios

WŁASNOŚĆ W UJĘCIU FILOZOFICZNYM I SOCJOLOGICZNYM. WYBRANE PROBLEMY	51
---	----

Rafał Lipniewicz

WŁASNOŚĆ W KONSTRUKCJI PRAWNEJ PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG	69
---	----

Małgorzata Niklewicz-Pijaczyńska

WŁASNOŚĆ PRZEMYSŁOWA W PRAWIE I EKONOMII ORAZ PRAKTYCE GOSPODARCZEJ	85
--	----

Daniel Karkut

WŁASNOŚĆ WIRTUALNA. PROBLEMY DEFINICYJNE I PERSPEKTYWA POLSKIEGO PRAWA	99
---	----

ROZDZIAŁ II. PRZEDMIOT WŁASNOŚCI

Elżbieta Klat-Górska

WŁASNOŚĆ GOSPODARSTWA ROLNEGO	117
-------------------------------------	-----

Wioletta Jedlecka

Z PROBLEMATYKI WŁASNOŚCI ZWIERZĄT	145
---	-----

Agnieszka Górnicz-Mulcahy

„WŁASNOŚĆ” WYNAGRODZENIA ZA PRACĘ	161
---	-----

Sebastian Jakubowski

PROBLEM WŁASNOŚCI ŚRODKÓW ZGROMADZONYCH W OTWARTYM FUNDUSZU EMERYTALNYM	175
--	-----

Julitta Koćwin

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA A PIRACTWO MEDIALNE	193
--	-----

ROZDZIAŁ III. PODMIOT WŁASNOŚCI

Piotr Lisowski

PUBLICZNOPRAWNY KONTEKST I WYMIAR ASPEKTÓW PODMIOTOWYCH WŁASNOŚCI KOMUNALNEJ	221
---	-----

Izabella Gil

WPLYW OGŁOSZENIA UPADŁOŚCI NA MAJĄTEK UPADŁEGO DŁUŻNIKA	237
---	-----

Daria Kostecka-Jurczyk

AUTONOMIA WSPÓLNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA W STOSUNKACH Z ZAŁOŻYCIELAMI	247
--	-----

Justyna Ziobrowska

SHARING ECONOMY JAKO NOWY TREND KONSUMENCKI	261
---	-----

Wstęp

Prawo własności jest jedną z najważniejszych instytucji oddziałujących na porządek prawny i efektywność gospodarowania. Jego określenie zawiera stronę pozytywną, obejmującą uprawnienia (prawo podmiotowe) do korzystania z przedmiotu własności i rozporządzania nim, oraz stronę negatywną oznaczającą możliwość wykonywania swoich uprawnień z wyłączeniem innych osób (zasada wyłączności). Jako prawo bezwzględne jest skuteczne względem wszystkich podmiotów podlegających danemu prawodawstwu (tzw. skuteczność *erga omnes*).

Ochrona własności jest standardem cywilizacyjnym, co przejawia się w jej konstytucjonalizacji i modelach regulacji jako zasady ustrojowej lub prawa podmiotowego.

Własność może występować w wielu formach organizacyjno-prawnych, których zakresy podmiotowe i przedmiotowe kształtowały się w procesach rozwoju społecznego, ekonomicznego, postępu technicznego. Umożliwiają one realizację prawa własności jako uprawnienie „kogoś” do „czegoś”.

W prezentowanej monografii podjęto próbę pokazania wielopłaszczyznowego procesu zapewnienia ochrony prawa własności ze względu na jego podmiot lub przedmiot oraz uregulowań ograniczających właścicieli w dysponowaniu tym prawem.

Celem opracowania jest zasygnalizowanie potrzeby interdyscyplinarnego ujmowania problematyki własności, co znalazło odzwierciedlenie w konstrukcji pracy, gdyż poszczególne części mają różnicowany charakter prawny i ekonomiczny.

W rozdziale pierwszym własność analizowana jest jako kategoria normatywna, filozoficzna, socjologiczna i ekonomiczna, a punktem wyjścia jest komparatystyczne ujęcie prawa własności w przepisach konstytucyjnych. Przedstawiono: złożoność problematyki własności na styku regulacji publiczno-prawnej (prawo konstytucyjne) i prywatno-prawnej (prawo cywilne), pojęcie własności na gruncie filozofii i w ujęciu socjologiczno-ekonomicznym, analizę własności jako instytucji prawa cywilnego w konstrukcji normy prawa podatkowego oraz zmianę podejścia do problemu ochrony praw własności przemysłowej w warunkach zglobalizowanej gospodarki.

Treścią rozdziału drugiego są zagadnienia związane ze specyfiką określonych przedmiotów własności, takich jak: gospodarstwo rolne, zwierzę, wynagrodzenie za pracę, środki zgromadzone w otwartym funduszu emerytalnym, zasoby internetowe. Szczególne znaczenie mają implikacje wynikające ze sposobów ich definiowania. Przesądzają one bowiem o prawnie dopuszczalnych formach korzystania z uprawnień właściciel-

skich (do posiadania, używania, pobierania pożytków) oraz rozporządzania owymi przedmiotami (np. uprawnienie do wyzbycia się własności rzeczy lub obciążenia jej prawem na rzecz osób trzecich), które nie są rzeczą w konwencjonalnym znaczeniu.

W rozdziale trzecim problem własności przedstawiono w ujęciu podmiotowym, na przykładzie: samorządu terytorialnego, dłużnika w upadłości, wspólnego przedsiębiorstwa (*joint ventures*), konsumenta „współdzielącego” się własnością. Podmioty te realizują swoje uprawnienia właścicielskie w warunkach szczególnych ograniczeń prawnych lub faktycznych, mających swoje źródła m.in. w zbiegu norm lub lukach prawnych.

Autorki i Autorzy monografii mają nadzieję, że jej treści zainspirują przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych i praktyki gospodarczej do podjęcia dalszych badań nad tytułowym zagadnieniem.

Urszula Kalina-Prasznic

Zbiór opracowań zawartych w tej pracy [...] przedstawia zwięźle współczesny stan wiedzy na temat własności w gospodarce, widzianej z dwóch perspektyw: teorii i polityki gospodarczej oraz prawa dotyczących zagadnienia ochrony prawa własności ze względu na jego podmiot lub przedmiot oraz uregulowań ograniczających właścicieli w dysponowaniu tym prawem. [...]

Punktem wyjścia analiz aspektów ekonomicznych i prawnych przez jej autorów jest przedstawienie własności jako kategorii normatywnej filozoficznej i ekonomicznej.

z recenzji prof. dr. hab. Leona Olszewskiego

ISBN 978-83-65431-54-7 (druk)
ISBN 978-83-65431-55-4 (online)